

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 537046

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:**Prowadzący:** dr hab. Jacek Śliwak**Organizator:** Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii**Liczba godzin tygodni / semestr:** 2 / 30**Jezyk wykładowy:** Język polski**Kierunek studiów:****Lokalizacja w planach rocznych:** Rok - Semestr**Punkty ECTS:****Forma zaliczenia:** Nie sklasyfikowany**Cele przedmiotu:**

- C - 1. Prezentacja podstawowych zagadnień z zakresu psychologii społecznej.
- C - 2. Zrozumienie procesów zachodzących w środowisku społecznym oraz przygotowanie do przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom takim np. jak: agresja, stereotypy, uprzedzenia, manipulacja.
- C - 3. Zapoznanie z metodologią uprawiania psychologii społecznej.

Wymagania wstępne:

- W - 1. Zainteresowanie zjawiskami społecznymi i próbą ich opisu i wyjaśniania

Efekty kształcenia dla przedmiotu:**WIEDZA**

Absolwent psychologii powinien posiadać wiedzę o przedmiocie i zakresie psychologii społecznej oraz poznać aparat pojęciowy właściwy dla tej dyscypliny psychologicznej. Powinien poznać teorie psychologiczne wyjaśniające mechanizmy funkcjonowania człowieka w jego otoczeniu. Powinien też znać badania empiryczne, których wyniki pomagałyby mu rozumieć i wyjaśniać różne procesy społeczne. Jego orientacja powinna dotyczyć co najmniej takich, podstawowych, obszarów psychologii społecznej, jak: atrybucja i samoatrybucja, postawy i zmiana postaw, wpływ społeczny, atrakcyjność interpersonalna, altruizm, agresja, uprzedzenia i stereotypy oraz procesy wewnątrzgrupowe. Student psychologii powinien poznawać zarówno klasyczne koncepcje i badania, jak i aktualny dorobek psychologii społecznej. Powinien też znać odniesienia psychologii społecznej zarówno do innych dyscyplin nauki (zwłaszcza socjologii, antropologii kulturowej), jak i innych subdyscyplin psychologii oraz posiadać wiedzę na temat możliwości praktycznych zastosowań dorobku psychologii społecznej.

UMIĘJĘTNOŚCI

Ukształtowana u absolwenta psychologii wiedza (por. OS_W10) powinna być na tyle wystarczająca, aby mógł on:

- definiować podstawowe pojęcia z zakresu psychologii społecznej
- czytać ze zrozumieniem współczesne prace naukowe z zakresu psychologii społecznej
- diagnozować sytuację społeczną (np. poziom uprzedzeń, konfliktów, agresji, stereotypów, postaw wartościujących, altruizmu) z adekwatnym użyciem metod badawczych psychologii społecznej;
- aplikować teoretyczną wiedzę z zakresu psychologii społecznej do konkretnych sytuacji życia codziennego i krytycznie oceniać, które z nich najlepiej nadają się do opisu określonych zachowań;
- doradzać ludziom oraz instytucjom w zakresie problemów związanych ze społecznym funkcjonowaniem jednostek i grup;
- opracowywać programy zmiany postaw i zachowań społecznych.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY) Absolwent psychologii powinien być otwarty na nowe informacje o świecie społecznym. Powinien być empatyczny w stosunku do osób i grup społecznych, znajdujących się w niekorzystnym położeniu czy złej sytuacji życiowej i przejawiać w stosunku do nich postawy altruistyczne. Powinien być wrażliwy na wszelkie przejawy niesprawiedliwości społecznej, nietolerancji i dyskryminacji. Powinien cechować się otwartością i życzliwością wobec ludzi należących do różnego rodzaju mniejszości (nie wydawać stygmatyzujących sądów i opinii), wspierać wszelkie inicjatywy sprzyjające demokracji i otwartości światopoglądowej, szanując jednocześnie tradycję i kulturę.

Metody dydaktyczne:

Wykład z możliwością krótkiej dyskusji po prezentacji określonej partii materiału
Pomoce dydaktyczne – tablica i kreda, rzutnik multimedialny, laptop

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu. Egzamin ma charakter testowy (test jednokrotnego wyboru) i podstawą zaliczenia egzaminu są trafne odpowiedzi na co najmniej 60% pytań.

Treści programowe przedmiotu:

Zajęcia 1.

Przedmiot i zakres psychologii społecznej, relacja do innych dyscyplin psychologicznych. Metody badań stosowane w psychologii społecznej.

Zajęcia 2. Historia psychologii społecznej na świecie (z uwzględnieniem trzech etapów rozwojowych: okresu przednaukowego, wczesnonaukowego i naukowego) i w Polsce.

Zajęcia 3. Zachowanie społeczne i społeczne funkcjonowanie człowieka w specyficznych teoriach psychologicznych - teoria pola, teoria ról społecznych, socjobiologia.

Zajęcia 4. Percepcja społeczna - koncepcje atrybucji Heidera, Jones i Davis oraz Kelleya. Teoria dysonansu poznawczego.

Zajęcia 5. Zagadnienie postaw - definicje, struktura, przedmiot. Kształtowanie i zmiana postaw. Postawy wartościujące.

Zajęcia 7. Zagadnienie atrakcyjności interpersonalnej.

Zajęcia 8. Zachowania prospołeczne. Altruizm i typologia altruizmu.

Zajęcia 9 Uprzedzenia, stereotypy, dyskryminacja. Problematyka zachowań agresywnych - teorie wyjaśniające agresję. Środki masowego przekazu a agresja. Jak radzić sobie z agresją i uprzedzeniami.

Zajęcia 10.

Psychologiczna problematyka grupy - cele, normy, interakcje.

Zajęcia 11.

Przywództwo grupowe.

Zajęcia 12.

Style kierowania grupą.

Zajęcia 13.

Konformizm grupowy.

Zajęcia 14.

Wywieranie wpływu na ludzi.

Zajęcia 15.

Tożsamość społeczna i indywidualna - Indywidualizm - Kolektywizm.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia

Warunkiem zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu. Egzamin ma charakter testowy (test jednokrotnego wyboru) i podstawą zaliczenia egzaminu są trafne odpowiedzi na co najmniej 60% pytań.

Literatura:

1. Aronson, E., Wilson T. D., Akert, R. M. (1997). Psychologia społeczna. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.
2. Bohner, G., Wanke, M. (2004). Postawy i zmiana postaw. Gdańsk: GWP.
3. Kenrick, D. T., Neuberg S. L., Cialdini, R. B. (2002). Psychologia społeczna. Gdańsk: GWP.
4. Lewicka, M., Grzelak, J. (red). (2002). Jednostka i społeczeństwo. Gdańsk: GWP.
5. Oyster, C. K., (2002). Grupy - psychologia społeczna. Poznań: Zysk i S-ka.

Literatura uzupełniająca

1. Aronson, E., (2001). Człowiek istota społeczna. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Cialdini, R. (1996). Wywieranie wpływu na ludzi. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
3. Jarymowicz (red). (1999). Psychologia rozumienia zjawisk społecznych. Warszawa: PWN.
4. Leary M. (1999). Wywieranie wrażenia na innych - o sztuce autoprezentacji. Gdańsk: GWP.
5. Lewicka, M., Trzebiński, J. (1985). Psychologia spostrzegania społecznego. Warszawa: Wiedza i Życie
6. Macrae, C.N., Stanger, Ch, Hewstone, M. (1999). Stereotypy i uprzedzenia. Gdańsk: GWP.